विक्रीकर निरीक्षक (पू) परीक्षा - 2013

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No. 22/12/2013

2013 Code : B03

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : 100

वेळ : 1 (एक) तास **एकूण गुण : 100**

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. तरूण सागर यांच्या बाबतच्या खालील विधानांचा विचार करा :

अ. तरूण सागर हे बुद्ध मुनी आहेत.

ब. त्यांनी 'कडवे प्रवचन' नावाचे पुस्तक लिहिले.

क. हे पुस्तक जगात सर्वात मोठे असून त्याचे आकारमान 30′ × 24′ असून वजन 2000 किलोग्राम आहे.

ड. त्याची नोंद 'लिम्का बुक' मध्ये केली आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने ***चुकीचे*** आहे ?

(1) केवळ अ (2) केवळ ब आणि क

(3) केवळ अ आणि ब (4) सर्व

Consider the following statements about Tarun Sagar :

a. Tarun Sagar is a Buddhist religious sage.

b. He wrote a book 'Kadave Pravachan'.

c. The book is the largest in the world having size of 30′ × 24′ and weight of 2000 kg.

d. It is recorded in 'Limca Book'.

Which of the statements given above is/are ***incorrect*** ?

(1) a only (2) b and c only

(3) a and b only (4) All

---

2. अमेरिकन डॉलर्च्या तुलनेत भारतीय रुपयाचे अवमुल्यन थांबवण्यासाठी 'स्वयंदुरूस्ती रचनात्मक' उपाय असे :

अ. संगणक आज्ञावली, यंत्रसामग्री आणि मोटारींची निर्यात वाढ.

ब. अनिवासी भारतीयांकडून डॉलर्सचा ओघ वाढविणे.

क. विनागरजेच्या वस्तुंची आयात कमी करणे.

वर दिलेल्या उपायांपैकी कोणता/कोणते उपाय बरोबर आहेत ?

(1) केवळ अ (2) केवळ ब आणि क

(3) केवळ अ आणि क (4) अ, ब आणि क

To control the depreciation of Indian rupee compared to American dollar, measures of 'self-correcting mechanism' are

a. Increase the export of software, machines and automobiles.

b. Increase the flow of dollars from NRIs.

c. Decrease the imports of unrequired things.

Which of the measures given above is/are correct ?

(1) a only (2) b and c only

(3) a and c only (4) a, b and c

3. 'द गुड रोड' बाबतच्या खालील विधानांचा विचार करा :

अ. हे चित्रपटाचे नाव आहे.

ब. ग्यान कोरीया यांनी तो दिग्दर्शित केला आहे.

क. चित्रपटाने या वर्षीचा सर्वोत्कृष्ट फीचर फिल्म म्हणून राष्ट्रीय अवॉर्ड मिळवला आहे.

ड. हा दूसरा गुजराती चित्रपट आहे की ज्याचे पुढील वर्षाच्या ऑस्कर पारितोषिका साठी सर्वोत्तम परदेशीय चित्रपट विभागासाठी अधिकृत नामांकन केले जात आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) केवळ अ (2) केवळ ब आणि क

(3) केवळ अ, ब आणि क (4) सर्व

Consider the following statements about 'The Good Road' :

a. It is a name of a film.

b. It is directed by Gyan Correa.

c. It won the National Award for the Best Feature Film this year.

d. This is the second Gujarati film to be nominated officially for Oscars of next year, in the Best Foreign Film category.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) b and c only

(3) a, b and c only (4) All

---

4. रघुराम राजन पॅनेलने प्रस्तावित केलेल्या घटकराज्यांच्या वर्गीकरणाप्रमाणे खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर *नाही* ?

	राज्य		*वर्ग*
(1)	बिहार	—	अत्यल्प विकसित
(2)	ओडिशा	—	विशेष दर्जा
(3)	गुजरात	—	अल्पविकसित
(4)	महाराष्ट्र	—	तुलनात्मकदृष्ट्या विकसित

As per the categories of states proposed by the Raghuram Rajan Panel, which one of the following pairs is ***not*** correct ?

	State		*Category*
(1)	Bihar	—	Least Developed
(2)	Odisha	—	Special Status
(3)	Gujarat	—	Less Developed
(4)	Maharashtra	—	Relatively Developed

5. जादूटोणा प्रतिबंधक अध्यादेश महाराष्ट्रात केव्हा लागू करण्यात आला ?

(1) 15 ऑगस्ट, 2013 (2) 24 ऑगस्ट, 2013

(3) 26 ऑगस्ट, 2013 (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

When did the Anti-Black Magic Prohibition Ordinance take effect in Maharashtra ?

(1) 15th August, 2013 (2) 24th August, 2013

(3) 26th August, 2013 (4) None of the above

---

6. नकाराधिकार (राईट टू रिजेक्ट) म्हणजे :

अ. मतदारांना सर्व उमेदवार नाकारण्याचा संपूर्ण हक्क.

ब. त्यामुळे निवडणूक प्रक्रियेत सर्वांगीण बदल व सुधारणा होईल आणि राजकीय पक्षांना स्वच्छ प्रतिमेच्या उमेदवारांना उभे करणे भाग पडेल.

क. मतदानाचा कायदेशीर अधिकार आहे तर नकाराधिकार मूलभूत अधिकार आहे (सर्वोच्च न्यायालयाच्या मतानुसार).

ड. त्यामूळे निवडणूकीत शुद्धता, पारदर्शकता व जिवंतपणा वाढेल.

वरीलपैकी कोणते विधान ***असत्य*** आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब

(3) क फक्त (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Right to Reject means :

a. Voters have right to reject all candidates.

b. It would lead to systematic change in polls and political parties will be forced to project clean candidates.

c. Right to vote is statutory and right to reject is a fundamental right (as per decision of Supreme Court).

d. It would foster purity, transparency and vibrancy in elections.

Which of the above statements is/are ***not*** correct ?

(1) a only (2) a and b

(3) c only (4) None of the above

7. महाराष्ट्र शासनाची 'मनोधैर्य' योजना विचारात घ्या.

अ. सदर योजना सर्व महिलां व बालकांसाठी आहे.

ब. सदर योजना बलात्कार व ॲसिड हल्ल्यात बळी पडलेल्या महिलांच्या पुनर्वसनासाठी आहे.

क. किमान ₹ 50,000 ते 2 लाख व कमाल 3 लाख रुपये अर्थसहाय्य.

ड. या योजनेची अंमलबजावणी 15 ऑगस्ट 2012 पासून करण्यांत आली.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब (2) ब आणि क

(3) अ, ब आणि क (4) ब, क आणि ड

Consider the scheme named 'Manodhairya' of the Govt. of Maharashtra :

a. This scheme is for all women and children.

b. This scheme is rehabilitation of the survivors of rape and acid attack victims.

c. Minimum compensation ₹ 50,000 to ₹ 2 lakh and maximum ₹ 3 lakh.

d. This scheme is being implemented from 15th August 2012.

Which of the above statements are correct ?

(1) a and b (2) b and c

(3) a, b and c (4) b, c and d

8. भू-संपादन विधीनियम – 2013 बाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. खाजगी प्रकल्पासाठी भू-संपादन 80% जमीन मालकांची संमती आवश्यक.

ब. सार्वजनिक प्रकल्पासाठी भू-संपादन 70% जमीन मालकांची संमती आवश्यक.

क. शहरीकरणासाठी भू-संपादन केल्यास 20% विकसित जमीन मूळ जमीन मालकास राखून ठेवणे विकासकावर बंधनकारक.

वरीलपैकी कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

(1) केवळ अ (2) केवळ ब

(3) केवळ क (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements regarding Land Acquisition Act – 2013 :

a. For land acquisition for private projects, consent of 80% of the land owners is necessary.

b. For land acquisition for public projects, consent of 70% of the land owners is necessary.

c. In the case of land acquired for urbanisation, it is obligatory to reserve and offer 20% of the developed land to the land owners.

Which of the above statements is ***not*** correct ?

(1) a only (2) b only

(3) c only (4) None of the above

9. कृत्रिम पाय असूनही माऊंट एवरेस्ट वर विजय प्राप्त करणारी जगाची पहिली महिला पर्वतारोही अरुणिमा सिन्हाला तिच्या या कार्यात कोणत्या संस्थेने सहकार्य केले ?

(1) जमनालाल बजाज फाऊंडेशन

(2) धन्वंतरी फाऊंडेशन

(3) के.के. बिर्ला फाऊंडेशन

(4) टाटा स्टील एडव्हेंचर फाऊंडेशन

Arunima Sinha is the first lady in the world to conquer Mount Everest with an artificial leg. Which organisation helped her to accomplish this feat ?

(1) Jamnalal Bajaj Foundation

(2) Dhanwantari Foundation

(3) K.K. Birla Foundation

(4) Tata Steel Adventure Foundation

---

10. मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात जकाती ऐवजी स्थानिक संस्था कर [LBT] लागू होण्याची तारीख

(1) 1 एप्रिल 2013 (2) 1 ऑक्टोबर 2013

(3) 1 एप्रिल 2014 (4) 1 ऑक्टोबर 2014

The date of implementation of Local Body Tax instead of Octroi in Mumbai Municipal Corporation is

(1) 1st April 2013 (2) 1st October 2013

(3) 1st April 2014 (4) 1st October 2014

---

11. जुलै 2013 मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने गुन्हेगार लोकप्रतिनिधींचे (खासदार-आमदार) सदस्यत्व निकाल लागलेल्या दिवशी रद्द करण्याबाबतचा निर्णय दिला. त्यानुसार ____________ पेक्षा जास्त शिक्षा झालेल्या लोकप्रतिनिधींना हा निर्णय लागू होणार आहे.

(1) 6 महिने (2) 1 वर्ष (3) 2 वर्षे (4) 6 वर्षे

As per the judgement of Supreme Court in July 2013, the MPs/MLAs would stand disqualified on the date of conviction. This decision is applied to those representatives who have been sentenced to more than ____________ imprisonment.

(1) 6 months (2) 1 year (3) 2 years (4) 6 years

12. खालील विधाने पहा :

अ. 11 फेब्रुवारी हा दिवस जागतिक मातृभाषा दिन म्हणून साजरा केला जातो.

ब. भारतात अधिकृत मान्यताप्राप्त भाषांची संख्या 22 आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ आणि ब (4) यापैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements :

a. 11th February is celebrated as a World Mother Tongue Day.

b. In India authorised total number of languages are 22.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only b

(3) a and b (4) None of these

---

13. डॉ. नरेंद्र दाभोळकरांनी कोणता ग्रंथ लिहिला ***नाही*** ?

(1) भ्रम आणि निरास (2) अंधश्रद्धा विनाशाय

(3) मती भानामती (4) पुरोगामी विचार

Which book is ***not*** written by Dr. Narendra Dabholkar ?

(1) Bhram ani Nirash (2) Andhashraddha Vinashay

(3) Mati Bhanamati (4) Purogami Vichar

---

14. लांबदूरीची बैलेस्टिक मिसाइल पृथ्वीच्या वायुमंडळात प्रवेश करणारी टेक्नोलॉजी विकसित करण्यासाठी उल्लेखनीय योगदान करणारे वैज्ञानिक डॉ. वी.जी. शेखरन यांना कोणता पुरस्कार प्राप्त झाला आहे ?

(1) पाप्युलर साइंस कम्युनिकेशन अवार्ड

(2) टेक्नोलॉजी लीडरशीप पुरस्कार

(3) साइंटिस्ट ऑफ द ईयर पुरस्कार

(4) स्वामीनाथन पुरस्कार

Which award was given to the scientist Dr. V.G. Shekharan for his tremendous contribution to developing the technology of entering of long distance ballistic missile in the Earth's atmosphere ?

(1) Popular Science Communication Award

(2) Technology Leadership Award

(3) Scientist of the Year Award

(4) Swaminathan Award

15. जगातील सर्वात वेगवान सुपरकॉम्प्यूटर 'Tianhe-2' हा ____________ या देशाने बनविला आहे.

(1) अमेरिका (2) चीन

(3) जपान (4) जर्मनी

'Tianhe-2', the world's fastest supercomputer, is built by

(1) U.S.A. (2) China

(3) Japan (4) Germany

---

16. योग्य कथन/कथने ओळखा.

अ. डॉ. आंबेडकर यांनी संविधानाच्या भाग 3 चा उल्लेख 'सर्वात टीकात्मक भाग' असा केला आहे.

ब. तामिलनाडू मध्ये एकूण आरक्षण कोटा 69% आहे.

(1) कथन 'अ' बरोबर, 'ब' चुकीचे.

(2) कथन 'अ' चुकीचे, 'ब' बरोबर.

(3) कथने 'अ' व 'ब' दोन्ही बरोबर.

(4) कथने 'अ' व 'ब' दोन्ही चुकीची.

Select the correct sentence/sentences.

a. Dr. Ambedkar describes the Part III of the Constitution as 'the most criticized part'.

b. The extent of reservation quota is 69% in Tamil Nadu.

(1) Sentence 'a' is correct, 'b' is incorrect.

(2) Sentence 'a' is incorrect, 'b' is correct.

(3) Both the sentences 'a' and 'b' are correct.

(4) Both the sentences 'a' and 'b' are incorrect.

17. तरूण तेजपाल इतक्यात बातक्यात होते. त्यांच्याबाबत खालील कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

अ. तरूण तेजपाल हे तेहेलका या प्रत्येक महीन्याला निघणाऱ्या मासिकाचे मुख्य संपादक होते.

ब. तेहेलकाची मालकी अनंत मिडिया प्रायव्हेट लिमिटेड या कंपनीकडे आहे.

(1) विधान 'अ' बरोबर आहे परंतु 'ब' नाही.

(2) विधान 'ब' बरोबर आहे परंतु 'अ' नाही.

(3) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' बरोबर आहेत.

(4) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' चुकीची आहेत.

Tarun Tejpal has been in the news recently. Which of the following statements is/are correct about him ?

a. Tarun Tejpal was the editor-in-chief of a monthly magazine Tehelka.

b. Tehelka is owned by a company named Anant Media Private Ltd.

(1) Statement 'a' is correct but 'b' is not.

(2) Statement 'b' is correct but 'a' is not.

(3) Both the statements 'a' and 'b' are correct.

(4) Both the statements 'a' and 'b' are incorrect.

---

18. योग्य कथन/कथने ओळखा.

अ. पृथ्थकरणीयतेचा सिद्धांत निर्धारित करतो की, एखादा संपूर्ण कायदा अथवा त्याचा काही भाग संविधानाच्या विरुद्ध आहे.

ब. विकसनशील निर्वचनाचा सिद्धांत हा संविधानाचे निर्वचन करताना सतत परिवर्तनशील सामाजिक-विधिविषयक संदर्भ ध्यानात ठेवतो.

(1) कथन 'अ' बरोबर, 'ब' चुकीचे.

(2) कथन 'अ' चुकीचे, 'ब' बरोबर.

(3) कथने 'अ' व 'ब' दोन्ही बरोबर.

(4) कथने 'अ' व 'ब' दोन्ही चुकीची.

Select the correct sentence/sentences.

a. Doctrine of Severability decides whether the law as a whole or only some parts thereof are against the Constitution.

b. Doctrine of Progressive Interpretation takes the ever-changing socio-legal context in view while interpreting the Constitution.

(1) Sentence 'a' is correct, 'b' is incorrect.

(2) Sentence 'a' is incorrect, 'b' is correct.

(3) Both the sentences 'a' and 'b' are correct.

(4) Both the sentences 'a' and 'b' are incorrect.

---

19. ग्रामसेवकाच्या संदर्भातील योग्य विधान निवडा.

अ. ते ग्रामपंचायतीचे दैनंदिन काम पार पाडतात.

ब. त्यांची नेमणूक राज्य शासनाकडून होते.

क. ते ग्रामपंचायतीची महत्वाची कागदपत्र व हिशेब सांभाळतात.

ड. ते पंचायत समितीच्या सभांच्या नोंदी ठेवतात.

(1) अ, ब, ड (2) ब, क, ड

(3) क, ड, ब (4) अ, क

Select the correct statements related to the Gram Sevak.

a. He carries out the routine work of the Gram Panchayat.

b. He is appointed by the State Government.

c. He maintains the records and accounts of Gram Panchayat.

d. He records the minutes of the meeting of Panchayat Samiti.

(1) a, b, d (2) b, c, d

(3) c, d, b (4) a, c

---

20. *विधान (अ) :* भारताच्या राज्यघटनेत 'अल्पसंख्य' शब्दाची व्याख्या नाही.

कारण (ब) : अल्पसंख्यांक आयोग ही बिगर घटनात्मक संस्था आहे.

(1) (अ) आणि (ब) बरोबर आहेत, (ब) हे (अ) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

(2) (अ) आणि (ब) बरोबर आहे, (ब) हे (अ) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही.

(3) (अ) बरोबर आहे, पण (ब) चूक आहे.

(4) (अ) चूक आहे, पण (ब) बरोबर आहे.

Assertion (A) : The word 'Minority' is not defined in the Constitution of India.

Reason (B) : The Minorities Commission is not a constitutional body.

(1) (A) and (B) are true, (B) is the correct explanation of (A).

(2) (A) and (B) are true, (B) is not the correct explanation of (A).

(3) (A) is true, but (B) is false.

(4) (A) is false, but (B) is true.

---

21. खालीलपैकी कोणती भाषा भारताची अधिकृत भाषा *नाही* ?

(1) मराठी (2) सिंधी

(3) मारवाडी (4) संथाली

Which of the following languages is ***not*** a recognised language of India ?

(1) Marathi (2) Sindhi

(3) Marwadi (4) Santhali

22. खालीलपैकी कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

(1) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर मतदान नसते.

(2) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर केवळ 4 दिवस चर्चा होते.

(3) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर 24 दिवस चर्चा होते.

(4) विधान परिषदेतील अर्थसंकल्पाबाबत वरील कोणताही पर्याय योग्य नाही.

Which of the following statements is ***incorrect*** ?

(1) The Legislative Council does not vote on the Budget.

(2) The Budget is discussed only for 4 days in the Legislative Council.

(3) The Budget is discussed for 24 days in the Legislative Council.

(4) No option given above is correct regarding the Budget in the Legislative Council.

---

23. खालीलपैकी कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

अ. विधानसभेत सामान्यतः पहिला तास प्रश्नोत्तरांचा असतो.

ब. विधानसभेत प्रश्नोत्तराच्या तासात कोणत्याही कामकाजाच्या दिवशी कोणत्याही खात्याला प्रश्न विचारले जातात.

(1) केवळ विधान अ चुकीचे ब नाही.

(2) केवळ विधान ब चुकीचे अ नाही.

(3) दोन्ही विधाने चुकीची आहेत.

(4) एकही विधान चुकीचे नाही.

Which of the following statements is ***incorrect*** ?

a. Ordinarily the first hour of the Vidhan Sabha is assigned for Question-Answer Session.

b. During the Question-Answer Session in the Vidhan Sabha, any department can be asked a question on any working day.

(1) Only statement a is incorrect, b is not.

(2) Only statement b is incorrect, a is not.

(3) Both the statements are incorrect.

(4) Neither of the statements is incorrect.

---

24. खालील दोन विधानांपैकी कोणते बरोबर आहे ?

अ. डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर महाराष्ट्राचे आतापावेतोचे सर्वात अधिक काळ राज्यपाल होते : सुमारे 10 वर्षे.

ब. श्री शरदचंद्र पवार महाराष्ट्राचे आतापावेतो सर्वात अधिक काळ मुख्यमंत्री राहीले. त्यांचाही कालावधी सुमारे 10 वर्षे होता.

(1) विधान अ योग्य परंतु ब नाही

(2) विधान ब योग्य परंतु अ नाही

(3) दोन्ही विधाने योग्य

(4) दोन्ही विधाने अयोग्य

Which of the following two statements is correct ?

a. Dr. P.C. Alexander had the longest tenure as the Governor of Maharashtra so far, which was about 10 years.

b. Shri Sharadchandra Pawar has been the Chief Minister of Maharashtra for the longest period so far. His period was also about 10 years.

(1) Statement a is correct, b is not

(2) Statement b is correct, a is not

(3) Both the statements are correct

(4) Neither statement a nor b is correct

---

25. एका पेक्षा अधिक वेगवेगळ्या कालावधीकरता कोण महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री राहीलेले ***नाहीत*** ?

(1) श्री शंकरराव चव्हाण (2) श्री यशवंतराव चव्हाण

(3) श्री वसंतराव पाटील (4) श्री शरदचंद्र पवार

Who has ***not*** been the Chief Minister of Maharashtra, more than once for different periods ?

(1) Shri Shankarrao Chavan (2) Shri Yashwantrao Chavan

(3) Shri Vasantrao Patil (4) Shri Sharadchandra Pawar

26. ब्रिटीशांनी वासुदेव बळवंत फडके यांना कोणत्या कारागृहात ठेवले होते ?

(1) ठाणे (2) अंदमान

(3) मंडाले (4) एडन

In which jail, did the British keep Vasudeo Balwant Phadke ?

(1) Thane (2) Andaman

(3) Mandalay (4) Aden

---

27. खालीलपैकी कोणत्या संस्थांची स्थापना दादाभाई नौरोजी यांनी केली होती ?

अ. ज्ञान प्रसारक मंडळी ब. बॉम्बे असोशिएशन

क. लंडन इंडियन असोशिएशन ड. ईस्ट इंडिया असोशिएशन

(1) अ, ब आणि क फक्त (2) ब, क आणि ड फक्त

(3) अ, ब आणि ड फक्त (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following institutions were established by Dadabhai Naoroji ?

a. Gyan Prasarak Mandali b. Bombay Association

c. London Indian Association d. East India Association

(1) a, b and c only (2) b, c and d only

(3) a, b and d only (4) a, b, c and d

---

28. भारतात रेल्वेचे जाळे उभारण्याकरिता लॉर्ड डलहौसीने नियोजन केले कारण

अ. भारताच्या अंतर्गत भागातून निर्यातीसाठी कच्चा माल मिळविण्यात सहजता यावी.

ब. ब्रिटीश भांडवली गुंतवणूकीवर नफा कमविण्याकरिता मार्ग उपलब्ध करुन देण्यासाठी.

क. भारतात स्वस्त व सहज वाहतूक उपलब्ध व्हावी याकरिता.

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) ब आणि क फक्त (4) अ, ब आणि क

Lord Dalhousie planned to construct the network of Railways in India in order to

a. Easily procure raw materials from the interiors of India for export.

b. Provide a profitable channel of investment for British capital.

c. Provide cheap and easy means of transport in India.

(1) a only (2) a and b only

(3) b and c only (4) a, b and c

29. सर ॲलन ह्यूम यांनी अखिल भारतीय राष्ट्रीय संघटना स्थापन करण्यासाठी प्रयत्न का केले ?

अ. ते विचाराने उदारमतवादी होते.

ब. त्यांना भारतीय लोकांबद्दल तळमळ होती.

क. त्यांना भारतीय लोकांना सन्मानाने वागवावे, असे वाटत होते.

ड. त्यांना भारतीयांना प्रशासनात सहभाग द्यावा, असे वाटत होते.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब फक्त

(2) अ आणि क फक्त

(3) अ, ब आणि क फक्त

(4) वरील तिन्ही पर्याय अयोग्य आहेत

Why did Sir Allan Hume try to establish the Indian National Congress ?

a. He was a liberal.

b. He had a concern for the Indians.

c. He wanted that Indians should be treated with respect.

d. He wanted participation of the Indians in administration.

Which of the above statements are correct ?

(1) a and b only

(2) a and c only

(3) a, b and c only

(4) All the above three options are incorrect

---

30. भारताला स्वातंत्र्य देण्याबद्दल ब्रिटीशांच्या धोरणात बदल झाला कारण

अ. ब्रिटनमध्ये झालेले सत्तांतर.

ब. भारतात राष्ट्रवादास आलेले उधाण.

क. द्वितीय जागतिक महायुद्धाचा परिणाम.

(1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त

(3) अ आणि क फक्त (4) अ, ब आणि क

The British policy to grant independence to India changed because of the

a. Change in the Government in Britain.

b. Rising tide of nationalism in India.

c. Impact of Second World War.

(1) a and b only (2) b and c only

(3) a and c only (4) a, b and c

31. खालीलपैकी कोणत्या सुधारणांवर महाराष्ट्रात ई.स. 1849 मध्ये स्थापन झालेल्या 'परमहंस मंडळी' चा भर होता ?

अ. जातीबंधने तोडणे

ब. विधवा पुनर्विवाह

क. स्त्री शिक्षण

ड. मूर्तिपूजा बंदी

(1) अ फक्त

(2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क फक्त

(4) वरील तिन्ही पर्याय अयोग्य आहेत

'Paramhansa Mandali', founded in Maharashtra in 1849, focussed on which of the following reforms ?

a. Breaking caste-rules

b. Widow remarriage

c. Education of women

d. Abolition of idol worship

(1) a only

(2) a and b only

(3) a, b and c only

(4) All the above three options are incorrect

32. हिंदुस्तान सरकारच्या 1935 च्या कायद्याची पार्श्वभूमी कोणत्या घटनांनी तयार केली ?

अ. मुडिमन समिती आणि तिचा अहवाल

ब. सायमन कमिशन

क. नेहरू रिपोर्ट

ड. बॅरीस्टर जिन्नांचे 14 मुद्दे

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ, ब आणि क
(2) ब, क आणि ड
(3) अ, ब आणि ड
(4) अ, ब, क आणि ड

Which incidents prepared the background for passing of the Government of India Act, 1935 ?

a. Muddiman Committee and its report

b. Simon Commission

c. Nehru Report

d. 14 points of Barrister Jinnah

Which of the above statements are correct ?

(1) a, b and c
(2) b, c and d
(3) a, b and d
(4) a, b, c and d

33. 1906 च्या भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या कलकत्ता अधिवेशनात अध्यक्ष पदावरून बोलताना दादाभाई नौरोजी यांनी 'स्वराज्य' शब्द उघडपणे वापरला आणि या अधिवेशनात

अ. राष्ट्रगीत म्हणून 'वंदे मातरम' प्रथमच गायले गेले.

ब. संपूर्ण स्वातंत्र्याचा ठराव पारित करण्यात आला.

क. मवाळ मार्गाचा स्विकार करण्यात आला.

ड. बॅरीस्टर जिन्ना भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या कार्यात सहभागी झाले.

वरीलपैकी कोणती विधाने ***चुकीची*** आहेत ?

(1) अ आणि ब (2) क आणि ड

(3) ब आणि क (4) अ आणि ड

In his presidential address at the 1906 Calcutta Session of the Indian National Congress, Dadabhai Naoroji openly used the term 'Swaraj' and at this session

a. 'Vande Mataram' was sung for the first time as the national song.

b. The demand for total independence was passed.

c. Moderate path was accepted.

d. Barrister Jinnah participated in the activities of the Indian National Congress.

Which of the above statements are ***incorrect*** ?

(1) a and b (2) c and d

(3) b and c (4) a and d

---

34. अयोग्य जोडी निवडा.

(1) श्रीधरलु नायडू — वेद समाज

(2) राजा राममोहन रॉय — आत्मीय सभा

(3) रविंद्रनाथ टागोर — तत्वबोधिनी सभा

(4) शिवनारायण अग्निहोत्री — देव समाज

Choose the inappropriate pair.

(1) Shridharalu Naidu — Ved Samaj

(2) Raja Rammohan Roy — Atmiya Sabha

(3) Ravindranath Tagore — Tattvabodhini Sabha

(4) Shivnarayan Agnihotri — Dev Samaj

35. अस्पृश्यांना 'लष्करात व पोलिसात' नोकऱ्या मिळाव्यात म्हणून सासवडच्या सभेत कोणी मागणी केली ?

अ. शिवराम जानबा कांबळे

ब. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

क. ॲड. बी.सी. कांबळे

ड. गोपाळबुवा वलंगकर

(1) अ फक्त (2) ब फक्त (3) क आणि ड (4) ड फक्त

Who demanded jobs for the untouchables in 'Army and Police' in the Saswad Conference ?

a. Shivram Janba Kamble

b. Dr. Babasaheb Ambedkar

c. Adv. B.C. Kamble

d. Gopalbuva Valengkar

(1) a only (2) b only (3) c and d (4) d only

---

36. ब्राम्हो समाज (काही सदस्यांच्या अमुलाग्र सुधारणांच्या पाठपुराव्यामुळे) 1866 मध्ये दोन भागात विभागला गेला. ते दोन भाग होते :

अ. देवेन्द्रनाथ टागोरांचा ब्राम्हो समाज ऑफ इंडिया.

ब. केशवचंद्र सेन यांचा आदी ब्राम्हो समाज.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे ?

(1) अ बरोबर आहे परंतु ब चूक

(2) ब बरोबर आहे परंतु अ चूक

(3) दोन्ही अ व ब बरोबर

(4) न अ बरोबर न ब

The Brahmo Samaj split into two in 1866 because of the radical reforms pursued by a group. These two groups were

a. Devendranath Tagore's Brahmo Samaj of India.

b. Keshavchandra Sen's Adi Brahmo Samaj.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) a is correct b is not

(2) b is correct a is not

(3) Both a and b are correct

(4) Neither a nor b is correct

---

37. इंग्रजांनी भारतात त्यांचे शासन असतांना कशाच्या लागवडीस प्रोत्साहन दिले ***नाही*** ?

(1) नीळ (2) भात फक्त (3) गहू फक्त (4) भात व गहू

The cultivation of which crop was ***not*** encouraged in India by the British under their rule ?

(1) Indigo (2) Rice only (3) Wheat only (4) Rice and Wheat

---

38. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या उदयास कोणत्या बाबी कारणीभूत ठरल्या ?

अ. पाश्चात्य शिक्षणाचा प्रभाव व राष्ट्रीय भावनेचा उदय.

ब. भारतीय नागरी सेवा परीक्षेसाठी वयोमर्यादा 21 वरून 19 वर्षे पर्यंत खाली आणणे.

क. लॉर्ड लिटनच्या लोकप्रिय बाबी.

(1) अ आणि ब (2) ब आणि क (3) अ आणि क (4) अ, ब आणि क

What were the factors contributing to the foundation of the Indian National Congress ?

a. Role of Western Education and the beginning of national consciousness.

b. Reduction in the age for the Indian Civil Services examination from 21 years to 19 years.

c. The popular measures of Lord Lytton.

(1) a and b (2) b and c (3) a and c (4) a, b and c

---

39. पुढील कोणत्या सामाजिक-धार्मिक चळवळी मुंबईत स्थापन झाल्या ***नाहीत*** ?

(1) परमहंस मंडळी व रहनुमाई मझ्यासान सभा

(2) प्रार्थना समाज व आर्य समाज

(3) इंडियन सोशल कॉन्फरन्स व सोशल सर्व्हिस लीग

(4) वरील तिन्हीतील कोणताही पर्याय योग्य नाही

Which socio-religious movements were ***not*** founded in Bombay ?

(1) Paramhansa Mandali and Rahnumai Mazdyasan Sabha

(2) Prarthana Samaj and Arya Samaj

(3) Indian Social Conference and Social Service League

(4) None of the above three options is the correct answer

---

40. 'श्रीपती शेषाद्री प्रकरण' ज्या समाजसुधारकाशी संबंधित होते. त्याचे नाव ओळखा.

(1) जगन्नाथ शंकर शेठ (2) बाळशास्त्री जांभेकर

(3) भाऊ दाजी लाड (4) छत्रपती शाहू महाराज

'Shripati Sheshadri Episode' was associated with a social reformer. Name the social reformer.

(1) Jagannath Shankar Sheth (2) Balshastri Jambhekar

(3) Bhau Daji Lad (4) Chhatrapati Shahu Maharaj

41. तारापूर अणुउर्जा प्रकल्पासंबंधी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

अ. भारतामधील पहिला अणुउर्जा प्रकल्प.

ब. आशियामधील सर्वात मोठा अणुउर्जा प्रकल्प.

क. अमेरिकन तंत्रावर आधारित भारतातील पहिला अणुउर्जा प्रकल्प.

ड. फ्रांसच्या सहाय्याने अणुउर्जा प्रकल्पाची सुरूवात.

(1) अ, ब आणि क (2) अ आणि ब

(3) ड आणि क (4) ब, क आणि ड

Which are the correct statements regarding the nuclear power plant at Tarapur ?

a. First nuclear power plant in India.

b. It is the largest nuclear power plant in Asia.

c. First nuclear power plant in India based on American design.

d. Nuclear power plant started with the help of France.

(1) a, b and c (2) a and b

(3) d and c (4) b, c and d

---

42. पर्वतीय वाऱ्यांना चिनूक वारे असे कोणत्या विभागात म्हणतात ?

(1) अमेरीका आणि मेक्सीको (2) अमेरीका आणि कॅनडा

(3) ब्राझिल आणि अर्जेंटिना (4) ऑस्ट्रेलिया आणि न्यूझिलँड

In which region are the mountain winds known as Chinook winds ?

(1) U.S.A. and Mexico (2) U.S.A. and Canada

(3) Brazil and Argentina (4) Australia and New Zealand

---

43. खालीलपैकी कोणती वाक्ये अर्टेशियन विहिरी संदर्भात ***सत्य*** आहेत ?

(1) ही एक वाळवंटातील कोरडी विहीर आहे.

(2) अशा विहीरी नैसर्गिक तेल पुरवतात.

(3) या विहीरी नैसर्गिक वायू पुरवतात.

(4) वरील कोणतेही नाही

Which of the following sentences are ***true*** about the Artesian well ?

(1) It is a dry well in the desert.

(2) Well which provides natural oil.

(3) Well which provides natural gas.

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. जोड्या लावा :

	पर्यटन स्थळ		*प्रसिद्ध ठिकाण*
A.	लोनावळा	I.	गाविलगड किल्ला
B.	पन्हाळा	II.	लिंगमळा धबधबा
C.	चिखलदरा	III.	तुंगार्ली सरोवर
D.	महाबळेश्वर	IV.	तबक उद्यान

	A	B	C	D
(1)	III	IV	I	II
(2)	IV	II	I	III
(3)	II	I	III	IV
(4)	III	I	IV	II

Match the following :

	Tourist Centre		*Famous Place*
A.	Lonavala	I.	Gavilgad fort
B.	Panhala	II.	Lingmala waterfall
C.	Chikhaldara	III.	Tungarli lake
D.	Mahabaleshwar	IV.	Tabak garden

	A	B	C	D
(1)	III	IV	I	II
(2)	IV	II	I	III
(3)	II	I	III	IV
(4)	III	I	IV	II

45. ____________ % सौरशक्ती पृथ्वीच्या पृष्ठभागापर्यंत पोहोचत ***नाही.***

(1) 79 (2) 59 (3) 49 (4) 39

____________ % of solar energy does ***not*** reach the Earth's surface.

(1) 79 (2) 59 (3) 49 (4) 39

46. नागरिकरणाच्या प्रक्रियेत मानवी वसाहतींचा विकासानुसार क्रम सांगा :

अ. महानगर ब. नगर

क. शहर ड. सन्नगर

(1) ब, अ, क, ड (2) क, ब, अ, ड (3) ब, क, ड, अ (4) ब, क, अ, ड

Arrange the human settlements in the process of urbanization according to their development :

a. Metropolis b. City

c. Town d. Conurbation

(1) b, a, c, d (2) c, b, a, d (3) b, c, d, a (4) b, c, a, d

47. खालील चित्र पहा आणि जोडपे कोणत्या आदिवासी जमातीचे आहे ते सांगा.

(1) संताळ (2) गोंड (3) तोडा (4) नागा

Consider the following picture and state the tribal community of the couple.

(1) Santal (2) Gond (3) Toda (4) Naga

48. खालील दिलेल्या अक्षांस आणि दिवसांचा काळावधि यांच्या जोड्या लावा :

	अक्षांस		*दिवसांचा काळावधि*
A.	0°	I.	20 तास
B.	41°	II.	24 तास
C.	63°	III.	15 तास
D.	$66\frac{1}{2}°$	IV.	12 तास

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	II	I	III	IV

Match the following given latitudes with the length of the days :

	Latitudes		*Length of the days*
A.	0°	I.	20 hours
B.	41°	II.	24 hours
C.	63°	III.	15 hours
D.	$66\frac{1}{2}°$	IV.	12 hours

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	II	I	III	IV

49. रेडी बंदर हे __________ च्या निर्यातीसाठी प्रसिद्ध आहे.

(1) आंबा (2) नैसर्गिक वायू (3) कोळसा (4) लोह खनिज

Redi port is well-known for __________ export.

(1) Mango (2) Natural gas (3) Coal (4) Iron ore

50. पुढील भूआकारांचा नीट विचार करा.

अ. पाणपोया ब. हम्मादा
क. भूछत्र खडक ड. यारदांग

वरीलपैकी कोणते भूआकार वाऱ्याच्या क्षरण कार्यामूळे तयार झालेले आहेत ?

(1) अ, क, ड (2) अ, ब (3) अ, ब, क, ड (4) अ, ड

Consider the given landforms.

a. Oasis b. Hamada
c. Mushroom rocks d. Yardang

Which of the given landforms are produced by the erosional work of wind ?

(1) a, c, d (2) a, b (3) a, b, c, d (4) a, d

51. खालील जोड्या लावा :

	जिल्हा		*डोंगर*
A.	औरंगाबाद	I.	गाळणा डोंगर
B.	नांदेड	II.	वेरूळ डोंगर
C.	गडचिरोली	III.	मुदखेड डोंगर
D.	धुळे	IV.	सुरजगड डोंगर

	A	B	C	D
(1)	II	I	III	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	III	II	IV
(4)	III	I	II	IV

Match the following :

	District		*Mountain*
A.	Aurangabad	I.	Galna mountain
B.	Nanded	II.	Verul mountain
C.	Gadchiroli	III.	Mudkhed mountain
D.	Dhule	IV.	Surajgad mountain

	A	B	C	D
(1)	II	I	III	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	III	II	IV
(4)	III	I	II	IV

52. कोणत्या उद्योगात कार्बन ब्लॅक प्रमुख कच्चा माल म्हणून वापरले जाते ?

(1) सिमेंट उद्योग (2) चर्मोद्योग

(3) काच उद्योग (4) रबर माल उद्योग

In which industry is carbon black used as the main raw material ?

(1) Cement industry (2) Leather industry

(3) Glass industry (4) Rubber goods industry

53. खालील दोन स्पर्धांपैकी कोणती भारतीय उदयोन्मुख बॅडमिंटन खेळाडू पी.व्ही. सिंधू हीने सन 2013 मध्ये जिंकली ?

अ. मकाऊ खुली ग्रँड प्रिक्स गोल्ड.

ब. मलेशिया खुली स्पर्धा.

(1) तिने 'अ' जिंकली परंतु 'ब' नाही.

(2) तिने 'ब' जिंकली परंतु 'अ' नाही.

(3) तिने दोन्ही 'अ' व 'ब' जिंकल्या.

(4) तिने 'अ' व 'ब' जिंकली नाही.

Which of the following two tournaments has the Indian rising badminton superstar P.V. Sindhu won in the year 2013 ?

a. Macau Open Grand Prix Gold.

b. Malaysian Open Championship.

(1) She has won 'a' but not 'b'.

(2) Sbe has won 'b' but not 'a'.

(3) She has won both 'a' and 'b'.

(4) She has won neither 'a' nor 'b'.

---

54. ड्रमलीन काय आहेत ?

(1) हिमनदीच्या भरण कार्यामुळे तयार झालेल्या लहान टेकडया

(2) वाऱ्याच्या भरण कार्यामुळे तयार झालेल्या लहान टेकडया

(3) हिमनदीच्या खनन कार्यामुळे तयार झालेले लहान खडक

(4) लाटांच्या खनन कार्यामुळे तयार झालेले लहान खडक

What are drumlins ?

(1) Small hills produced by depositional work of glacier

(2) Small hills produced by depositional work of wind

(3) Small rocks produced by erosional work of glacier

(4) Small rocks produced by erosional work of waves

55. भारतातील कोणकोणत्या राज्यावरून कर्कवृत्त जाते ?

(1) गुजरात, मध्य प्रदेश, पश्चिम बंगाल, मणिपुर

(2) गुजरात, मध्य प्रदेश, पश्चिम बंगाल, मेघालय

(3) गुजरात, मध्य प्रदेश, पश्चिम बंगाल, मिझोरम

(4) गुजरात, मध्य प्रदेश, पश्चिम बंगाल, नागालँड

Through which states of India does the Tropic of Cancer pass ?

(1) Gujarat, Madhya Pradesh, West Bengal, Manipur

(2) Gujarat, Madhya Pradesh, West Bengal, Meghalaya

(3) Gujarat, Madhya Pradesh, West Bengal, Mizoram

(4) Gujarat, Madhya Pradesh, West Bengal, Nagaland

---

56. 'गरीबी हटाओ' घोषणेने कोणती पंचवार्षिक योजना सुरू करण्यात आली ?

(1) तिसरी पंचवार्षिक योजना

(2) पाचवी पंचवार्षिक योजना

(3) सहावी पंचवार्षिक योजना

(4) सातवी पंचवार्षिक योजना

Which of the following Five Year Plans was launched with the slogan 'Garibi Hatao' (alleviate poverty) ?

(1) Third Five Year Plan

(2) Fifth Five Year Plan

(3) Sixth Five Year Plan

(4) Seventh Five Year Plan

---

57. 2011 – 12 मधे भारताच्या रुपया प्रमाणे खालीलपैकी कोणत्या विकसनशील अर्थव्यवस्थांच्या चलनाचे अवमूल्यन झाले ?

(1) ब्राझील, मेक्सिको, रशिया

(2) मेक्सिको, साऊथ कोरिया, जर्मनी

(3) रशिया, साऊथ आफ्रिका, हाँगकाँग

(4) साऊथ कोरिया, जपान, चीन

In 2011 – 12, along with the Indian rupee, the currencies of which of the following economies were devalued ?

(1) Brazil, Mexico, Russia

(2) Mexico, South Korea, Germany

(3) Russia, South Africa, Hong Kong

(4) South Korea, Japan, China

---

58. खालीलपैकी कोणत्या केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांना, जागतिक दिग्गज म्हणून त्यांचे कार्य विस्तृत करण्यासाठी, भारत सरकार ने महारत्न दर्जा दिला आहे ?

(1) बी.ए.आर.सी., एच.एम.टी., सेल, एन.टी.पी.सी.

(2) सेल, एन.टी.पी.सी., आय.ओ.सी., ओ.एन.जी.सी.

(3) सेल, भेल, बी.ए.आर.सी., एच.एम.टी.

(4) एन.टी.पी.सी., आय.ओ.सी., एम.टी.एन.एल., ओ.एन.जी.सी.

Which of the following Central Public Sector enterprises were given the coveted Maharatna status by the Government of India to expand their operations as global giants ?

(1) BARC, HMT, SAIL, NTPC

(2) SAIL, NTPC, IOC, ONGC

(3) SAIL, BHEL, BARC, HMT

(4) NTPC, IOC, MTNL, ONGC

59. योग्य जोडी निवडा.

	समिती		*शिफारस*
a.	तेंडुलकर समिती	—	ग्रामीण दारिद्र्यरेषेची फेरनिश्चिती
b.	नरसिंहम समिती	—	बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा
c.	चक्रवर्ती समिती	—	कर सुधारणा
d.	चेलय्या समिती	—	वित्तीय क्षेत्रातील सुधारणा

(1) अ फक्त बरोबर आहे
(2) अ व ब फक्त बरोबर आहेत
(3) क फक्त बरोबर आहे
(4) वरील सर्व बरोबर आहेत

Select the correct pair.

	Committee		*Recommendations*
a.	Tendulkar Committee	—	Recalibration of rural poverty line
b.	Narasimham Committee	—	Banking sector reforms
c.	Chakravarty Committee	—	Tax reforms
d.	Chelliah Committee	—	Financial sector reforms

(1) Only a is correct
(2) Only a and b are correct
(3) Only c is correct
(4) All of the above are correct

---

60. राष्ट्रीय वस्तू उत्पादन धोरणासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. या धोरणाची अमंलबाजावणी 2011 मध्ये झाली.

ब. या धोरणाप्रमाणे स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील वस्तू उत्पादनाचा हिस्सा 60% पर्यंत वाढवावयाचा आहे.

क. या धोरणाचे उदिष्ट राष्ट्रीय गुंतवणुक आणि वस्तू उत्पादन क्षेत्र निर्माण करणे आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ
(2) अ आणि ब
(3) ब आणि क
(4) अ आणि क

Consider the following statements with reference to the National Manufacturing Policy :

a. This policy was implemented in 2011.

b. This policy was implemented to enhance the share of manufacturing in GDP to 60%.

c. This policy's objective is to create National Investment and Manufacturing Zones.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a
(2) a and b
(3) b and c
(4) a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. तेराव्या वित्त आयोगाने दिनांक 30 डिसेम्बर 2009 रोजी सादर केलेल्या अहवालाबाबत काय खरे आहे ?

अ. तेराव्या वित्त आयोगाने सध्याची केन्द्र व राज्यांमधील कराची विभागणी करणारी वैधानिय पद्धत न्याय्य मानली आहे : बरेच सरळ कर केन्द्राने लादणे व सकलन करणे नंतर ते राज्यांबरोबर वाटणे.

ब. गरीब राज्यांना अन्न, खते व पेट्रोलियम या तीन मुख्य सब्सिडीज (उपुदाने) मुळे फायदा होतो कारण त्यांना त्यातून पुरेसा आधार/भाग मिलतो आणि म्हणून आहे तरया त्या चालू राहावयास हव्यात.

(1) विधान 'अ' खरे आहे परंतु 'ब' नाही.

(2) विधान 'ब' खरे आहे परंतु 'अ' नाही.

(3) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' खरी आहेत.

(4) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' चुकीची आहेत.

What is true of the report submitted by the Thirteenth Finance Commission on December 30, 2009 ?

a. The Thirteenth Finance Commission has justified the existing constitutional arrangement of division of taxes between the Centre and the States, many direct taxes being levied and collected by the Centre but the proceeds are shared with the States.

b. Poorer states stand to gain from three major subsidies viz. food, fertilizer and petroleum as they get adequate share therefrom and should therefore be continued as such.

(1) Statement 'a' is true but 'b' is not.

(2) Statement 'b' is true but 'a' is not.

(3) Both the statements 'a' and 'b' are true.

(4) Neither statement 'a' nor 'b' is true.

---

62. खाली दिलेल्या पर्यायातून भारतातील संरचनात्मक बेरोजगारीची कारणे शोधा.

अ. काम रहित वृद्धि

ब. श्रमशक्ति वर्गात वाढ

क. अनुचित तंत्रज्ञान

ड. अनुचित शिक्षण प्रणाली

(1) अ, ब आणि क (2) ब, क आणि ड

(3) क, ड आणि अ (4) चारही

Find out the reasons for structural unemployment in India.

a. Jobless growth

b. Increase in Labour force

c. Inappropriate Technology

d. Inappropriate Education System

(1) a, b and c (2) b, c and d

(3) c, d and a (4) All four

63. सन 2012 – 13 या वर्षासाठी भारतातील थेट विदेशी गुंतवणूकीतील हिश्यानुसार पुढील देशांची घटत्या क्रमाने मांडणी करा.

अ. जपान
ब. सिंगापूर
क. नेदरलँडस
ड. मॉरिशअस

(1) अ, ब, क आणि ड
(2) ब, क, ड आणि अ
(3) क, ड, अ आणि ब
(4) ड, ब, अ आणि क

Arrange the following countries in a descending order according to their share in Indian FDI for 2012 – 13.

a. Japan
b. Singapore
c. Netherlands
d. Mauritius

(1) a, b, c and d
(2) b, c, d and a
(3) c, d, a and b
(4) d, b, a and c

---

64. खालीलपैकी कोणती संकल्पना राष्ट्रीय नमुना पाहणी द्वारा रचली गेली आणि मान्यताप्राप्त ठरली आणि नियोजन आयोगाद्वारे बेकारीच्या प्रश्नातील विविधता पडताळण्यासाठी स्विकारली गेली ?

अ. सर्वसाधारण बेकारीची स्थिती
ब. वर्तमान दैनिक बेकारीची स्थिती
क. वर्तमान साप्ताहिक बेकारीची स्थिती
ड. सर्वसाधारण मासिक बेकारीची स्थिती

(1) अ, ब आणि क
(2) ब, क आणि ड
(3) क, ड आणि अ
(4) वरील सर्व पर्याय

Which of the following concepts are devised and standardised by National Sample Survey Organisation and accepted by Planning Commission for analysing dimensions of unemployment problem ?

a. Usual status unemployment
b. Current daily status unemployment
c. Current weekly status unemployment
d. Usual monthly status unemployment

(1) a, b and c
(2) b, c and d
(3) c, d and a
(4) All the above

65. खालीलपैकी कोणत्या समितीने प्राधान्य क्षेत्रासाठीचा कर्जपुरवठा 40 टक्कयांवरून 10 टक्कयांवर कमी करण्याची शिफारस केली ?

(1) स्वामीनाथन समिती

(2) चेलय्या समिती

(3) नरसिंहम समिती

(4) केळकर समिती

Which among the following committees recommended the reduction in priority sector lending from 40% to 10% ?

(1) Swaminathan Committee

(2) Chelliah Committee

(3) Narasimham Committee

(4) Kelkar Committee

---

66. 2011 या वर्षीच्या मानव विकास निर्देशांक मुल्यांकाच्या उतरत्या क्रमात पुढील देशांची मांडणी करा.

अ. नॉर्वे

ब. ऑस्ट्रेलिया

क. चीन

ड. भारत

(1) अ, ब, क आणि ड (2) अ, क, ब आणि ड

(3) अ, ब, ड आणि क (4) ड, क, ब आणि अ

Arrange the following countries in descending order of their HDI value for 2011.

a. Norway

b. Australia

c. China

d. India

(1) a, b, c and d (2) a, c, b and d

(3) a, b, d and c (4) d, c, b and a

67. पुढील दोन विधानांचा विचार करा :

अ. जगातील सर्व देशांमध्ये भारतात सर्वात अधिक क्षेत्र सिंचनाखाली आहे.

ब. भारतातील सिंचन क्षमता योजनापूर्व म्हणजे 1950 – 51 च्या 23 दशलक्ष हेक्टर पासून 1996 – 97 च्या 89 दशलक्ष हेक्टर पावेतो वाढली आहे.

आता सांगा की.

(1) विधान 'अ' बरोबर परंतु 'ब' चूक.

(2) विधान 'ब' बरोबर परंतु 'अ' चूक.

(3) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' बरोबर.

(4) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' चूक.

Consider the following two statements :

a. India has the largest irrigated area among all the countries in the world.

b. India's irrigation potential increased from 23 million hectares in the pre-plan period (i.e. 1950 – 51) to 89 million hectares at the end of 1996 – 97.

Now state whether :

(1) Statement 'a' is correct but 'b' is not.

(2) Statement 'b' is correct but 'a' is not.

(3) Both the statements 'a' and 'b' are correct.

(4) Neither statement 'a' nor 'b' is correct.

---

68. एकूण स्थूल देशान्तर्गत (घरेलू) उत्पादनात शेती क्षेत्राचा सहभाग, 1900 – 2000 किंमतींवर, टक्केवारीच्या स्वरूपात 1950 – 51 च्या 56·5 पासून 2012 – 2013 च्या 13·6 पर्यंत घसरला आहे. यात शेतीच्या व्याख्येत काय सम्मीलित आहे ?

(1) केवळ शेती

(2) शेती व वने फक्त

(3) शेती व मत्स्यव्यवसाय फक्त

(4) वरील एकही पर्याय योग्य नाही

The share of Agricultural Sector in Total Gross Domestic Product at 1900 – 2000 prices in percentage terms has decreased from 56·5 in 1950 – 51 to 13·6 in 2012 – 2013. Here the term Agriculture includes

(1) Agriculture alone

(2) Agriculture and Forestry only

(3) Agriculture and Fishing only

(4) None of the above is the correct answer

69. सन 1956 च्या औद्योगिक धोरणाने पूर्ण विचारांती व जोमाने चालू झालेला औद्योगिकरणाची प्रक्रीया विविध पंचवार्षिक योजनेत तितक्यात जोशात राबविली गेली जीत विविध उद्योगांची क्षमता वाढविण्यावर भरीव खर्च केला गेला. त्यामुळेच मागील 50 वर्षात

अ. औद्योगिक उत्पादन 5 गुणे वाढले.

ब. भारत जगातील पाचवे सर्वात अधिक औद्योगिक राष्ट्र झाले.

आता सांगा की :

(1) विधान 'अ' बरोबर परंतु 'ब' चूक.
(2) विधान 'ब' बरोबर परंतु 'अ' चूक.
(3) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' बरोबर.
(4) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' चूक.

The process of industrialization launched as a conscious and deliberate policy under Industrial Policy Resolution of 1956 and vigorously implemented under the Five Year Plan involved heavy investments in building up capacity over a wide spectrum of industries. As a result over the last nearly 50 years

a. Industrial production went up by about 5 times.

b. India became the fifth most industrial country of the world.

Now state whether :

(1) Statement 'a' is correct but 'b' is not.
(2) Statement 'b' is correct but 'a' is not.
(3) Both the statements 'a' and 'b' are correct.
(4) Neither statement 'a' nor 'b' is correct.

70. ग्रामीण मजदूरांकरिताच्या राष्ट्रीय कमीशन प्रमाणे :

अ. नवीन धोरणांमुळे मोठवा शेतकऱ्यांचा फायदा झाला आहे, लहान शेतकरी मागे पडले कारण त्यांच्याकडे आवश्यक साधनसंपत्ती, ज्ञान नाही व आपत्तीला तोंड देण्याची क्षमता नाही.

ब. ग्रामीण गरीबांना शेतीमध्ये मालक शेतकरी म्हणून सामावून घेतले पाहीजे.

(1) विधान 'अ' बरोबर परंतु 'ब' नाही.
(2) विधान 'ब' बरोबर परंतु 'अ' नाही.
(3) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' बरोबर.
(4) दोन्ही विधाने 'अ' व 'ब' चूक.

As per the National Commission on Rural Labour :

a. The new strategy has favoured big peasants and the small farmers have lagged behind as they do not have the required resource base, the requisite knowledge and risk bearing capacity.

b. The rural poor should be absorbed in agriculture as owner cultivators.

(1) Statement 'a' is correct but 'b' is not.
(2) Statement 'b' is correct but 'a' is not.
(3) Both the statements 'a' and 'b' are correct.
(4) Neither statement 'a' nor 'b' is correct.

71. हृदयविकाराचा झटका येऊ नये म्हणून ____________ हे औषध वापरतात.

(1) नॅलिडिक्सिक अॅसिड (2) अॅस्पिरीन

(3) पॅरासिटामॉल (4) रॅनटॅक

For prevention of heart attack, the drug that can be used is

(1) Nalidixic acid (2) Aspirin

(3) Paracetamol (4) Rantac

---

72. सार्वजनिक सभागृहात किंवा प्रेक्षागृहात ध्वनी विषयक दर्जा हा निकृष्ट ठरण्याचे कारण ____________ असते.

(1) आंतर परावर्तन (2) सस्पंदन

(3) निनाद (4) स्पंदन

____________ is the cause of bad quality of sound in an auditorium or in public audience.

(1) Internal reflection (2) Resonance

(3) Reverberation (4) Pulsation

---

73. समुद्राची खोली मोजण्यासाठी ____________ वापरतात.

(1) वर्णलेखन तंत्रज्ञान

(2) सोनार तंत्रज्ञान

(3) निष्कर्षण तंत्रज्ञान

(4) अपवर्तनांकमापी

Depth of the sea is determined by ____________ .

(1) Chromatography technique

(2) SONAR technique

(3) Extraction technique

(4) Refractometer

74. डांबराच्या गोळ्यांचा आकार काही दिवसांनी कमी होतो, कारण त्याचे

(1) बाष्पीभवन होते (2) संघनन होते

(3) संप्लवन होते (4) यापैकी कोणतेही नाही

The size of Naphthalene balls decreases after some days because of

(1) Evaporation (2) Condensation

(3) Sublimation (4) None of the above

75. ______________ वस्तूचे वजन सर्वात जास्त असते.

(1) पृथ्वीच्या ध्रुवांवर

(2) पृथ्वीच्या विषुववृत्तावर

(3) पृथ्वीच्या अंतर्भागामध्ये

(4) पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर

The weight of a body is maximum ____________ .

(1) at the poles of the Earth

(2) at the equator of the Earth

(3) below the surface of the Earth

(4) above the surface of the Earth

76. स्टेनलेस स्टील हे कशाचे संमिश्र आहे ?

(1) लोखंड व कार्बन

(2) लोखंड, क्रोमिअम व निकेल

(3) लोखंड, क्रोमिअम व कोबाल्ट

(4) लोखंड, टिन व कार्बन

Stainless Steel is an alloy of

(1) Iron and Carbon

(2) Iron, Chromium and Nickel

(3) Iron, Chromium and Cobalt

(4) Iron, Tin and Carbon

77. 'डेटॉल' मधील हा मुख्यघटक असतो –

(1) बायथायनॉल (2) टिंक्चर आयोडीन

(3) बोरीक ॲसिड (4) क्लोरोझायलेनॉल

Main component of 'Dettol' is –

(1) Bithionol (2) Tincture iodine

(3) Boric acid (4) Chloroxylenol

78. ____________ ही शरीरातील सर्वात मोठी ग्रंथी असुन पित्तरस स्त्रवते.

(1) लालोत्पादक ग्रंथी (2) यकृत

(3) स्वादुपिंड (4) जठरग्रंथी

__________, is the largest gland in the body which secretes bile juice.

(1) Salivary glands (2) Liver

(3) Pancreas (4) Gastric glands

79. मानवी शरीरात जवळजवळ __________ किलोमीटर लांबीच्या रक्तवाहिन्या असतात.

(1) 10,000 (2) 98,000

(3) 97,000 (4) 98,500

There are about __________ kilometers of blood vessels in the human body.

(1) 10,000 (2) 98,000

(3) 97,000 (4) 98,500

80. विंचू हा __________ प्राणी आहे.

(1) अंडी देणारा (2) पिलाना जन्म देणारा

(3) वरीलपैकी दोन्ही (4) यापैकी कोणतेही नाही

Scorpions are

(1) Oviparous (2) Viviparous

(3) Both above (4) None of the above

81. खालीलपैकी खगोलशास्त्रीय वस्तुंचा त्यांच्या आकारमानाप्रमाणे योग्य चढता क्रम कोणता ?

(1) सूर्य, सूर्यमाला, पृथ्वी, विश्व, आकाशगंगा

(2) विश्व, आकाशगंगा, सूर्यमाला, पृथ्वी, सूर्य

(3) सूर्यमाला, पृथ्वी, सूर्य, विश्व, आकाशगंगा

(4) वरील एकही नाही

Which of the following ranks astronomical objects in ascending order of their size correctly ?

(1) Sun, Solar System, Earth, Universe, Galaxy

(2) Universe, Galaxy, Solar System, Earth, Sun

(3) Solar System, Earth, Sun, Universe, Galaxy

(4) None of the above

---

82. घरातील वीज परिपथ जोडणी ही समांतर जोडणी असते कारण

(1) जास्त विद्युतभार मिळवण्यासाठी

(2) जास्त विद्युतधारा मिळवण्यासाठी

(3) ही जोडणी सोपी आहे

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Housing wiring is made with all points in parallel connection

(1) for getting higher voltage

(2) for getting more current

(3) as it is easy to connect

(4) None of the above

---

83. खालीलपैकी कोणत्या धातुके मध्ये तांबे व लोखंड आहेत ?

(1) मॅलचाईट (2) चालकोपायराईट

(3) चालकोसाईट (4) अझुराईट

Which ore contains Copper and Iron ?

(1) Malachite (2) Chalcopyrite

(3) Chalcocite (4) Azurite

84. एका माध्यमाकडून दुसऱ्या माध्यमाकडे प्रकाशाचे वक्र किरण जात असताना, त्याला ____________ म्हणुन ओळखले जाते.

(1) परावर्तन (2) अपवर्तन

(3) अपस्करण (4) अपसरण (विचलन)

The bending of a beam of light when it passes obliquely from one medium to another is known as

(1) Reflection (2) Refraction

(3) Dispersion (4) Deviation

---

85. गँबियन तापाचे प्रमुख लक्षण खालीलपैकी कोणते ?

(1) डोकेदुखी (2) हगवण

(3) डायरिया (4) निद्रानाश

The main symptom of Gambian fever is

(1) Headache (2) Dysentery

(3) Diarrhoea (4) Insomnia

---

86. पुढे दिलेल्या समीकरण संचातील M या चलासाठी उचित संख्या दिलेल्या पर्यायांमधून निवडा :

$X + Y = Z$

$Z + P = T$

$T + X = M$

$Y + P + M = 100$

$X = 8$

(1) 42 (2) 50 (3) 58 (4) 48

Select appropriate number from the given alternatives to substitute variable M in the following set of equations :

$X + Y = Z$

$Z + P = T$

$T + X = M$

$Y + P + M = 100$

$X = 8$

(1) 42 (2) 50 (3) 58 (4) 48

87. एका सांकेतिक भाषेत KOLHAPUR हा शब्द PLOSZKFI असा लिहितात. तर त्याच सांकेतिक भाषेत TASGAON हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

(1) GZTZLMH (2) GZHTZLM

(3) GZHTAZM (4) GZHLMZT

In a certain code language, the word KOLHAPUR is written as PLOSZKFI. Then how will the word TASGAON be written in the same code language ?

(1) GZTZLMH (2) GZHTZLM

(3) GZHTAZM (4) GZHLMZT

---

88. चार विद्यार्थ्यांची उंची W, X, Y, Z अशी आहे आणि $2X = W + Z$, $2W = X + Y$, $2Y = W$ तर त्यांच्या उंचीनुसार क्रम कसा असेल ?

(1) $W < Y < X < Z$ (2) $Y < W < X < Z$

(3) $X < Z < Y < W$ (4) $Z < X < W < Y$

The heights of 4 students are W, X, Y, Z and $2X = W + Z$, $2W = X + Y$, $2Y = W$. Then what will be the sequence of their heights ?

(1) $W < Y < X < Z$ (2) $Y < W < X < Z$

(3) $X < Z < Y < W$ (4) $Z < X < W < Y$

---

89. एका अक्षर मालिकेची विविध पदे दिलेली आहेत. त्यापैकी प्रश्नार्थक चिन्हाने (?) दर्शविलेले पद गाळलेले आहे. ते गाळलेले पद, दिलेल्या पर्यायांमधून शोधा.

ak, eo, is, (?), qa, ue

(1) lv (2) mw (3) lw (4) mv

Various terms of a letter series are given, with one term missing, shown by (?). Find out the missing term out of the given alternatives.

ak, eo, is, (?), qa, ue

(1) lv (2) mw (3) lw (4) mv

90. मंचावर A, B, C व D या चार राजकीय पक्षांच्या प्रवक्त्यांना बसविण्याची जबाबदारी श्री गर्ग यांच्यावर आहे. या प्रवक्त्यांबरोबर एक समन्वयक ही आहे. समन्वयकासह प्रवक्त्यांची नावे जेरे, हमीद, खेमू, थापा व पटेल अशी आहेत:

समन्वयकाने मधल्या म्हणजे तिस-या आसनावरच बसायला हवे.

C या पक्षाच्या प्रवक्त्याला D या पक्षाच्या प्रवक्त्याच्या शेजारी बसायचे नाही.

पटेल हे A या पक्षाचे प्रतिनिधित्व करतात.

B व C या पक्षांचे प्रवक्ते समन्वयकांच्या दोन्ही बाजूंना बसतील.

हमीद हे समन्वयक नाहीत व ते खेमू आणि थापा यांच्यामध्ये बसतील.

समन्वयक खेमू किंवा पटेल यांच्या शेजारी बसणार नाहीत.

जेरे हे C या पक्षाचे प्रवक्ते आहेत व ते चौथ्या आसनावर बसतील.

कोण समन्वयक आहे ?

(1) जेरे (2) थापा (3) खेमू (4) पटेल

Mr. Garg is in-charge of the sitting arrangement of the speakers of four political parties, A, B, C and D, on the dais. In addition to these speakers, there is a coordinator. The speakers' names including the coordinator are, Jere, Hamid, Khemu, Thapa and Patel.

The coordinator must sit in the middle that is on the third seat.

The speaker of party C does not want to sit next to the speaker of party D.

Patel represents party A.

The speakers of party B and C, will sit on either side of the coordinator.

Hamid is not the coordinator and will sit between Khemu and Thapa.

The coordinator will not sit next to Khemu or Patel.

Jere is the speaker of party C and will sit on seat number four.

Who is the coordinator ?

(1) Jere (2) Thapa (3) Khemu (4) Patel

91. मित्राने पाठविलेल्या सांकेतिक संदेशातील काही शब्दांचे मेल्विनने पुढील प्रकारे विसंकेतन केले :

zalftrinem → energyplay
trinemdrik → playground
trinemasky → playtime

जर त्याला पुढील पर्याय उपलब्ध असतील तर 'sometime' या शब्दासाठी तो कोणता पर्याय निवडील ?

(1) zlafasky (2) xopqasky (3) askyzlaf (4) drikasky

Melvin decoded some words from the coded message, sent by his friend, as follows :

zalftrinem → energyplay
trinemdrik → playground
trinemasky → playtime

How will he code the word 'sometime', if following choices are available to him ?

(1) zlafasky (2) xopqasky (3) askyzlaf (4) drikasky

---

92. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या कोणती ?

5, 25, 61, 113, ?

(1) 191 (2) 101 (3) 161 (4) 181

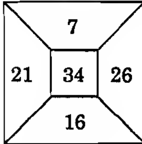
Which will be the number in place of the question mark ?

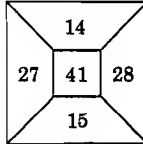
5, 25, 61, 113, ?

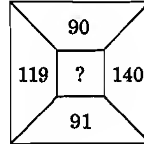
(1) 191 (2) 101 (3) 161 (4) 181

---

93. प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

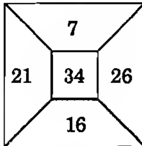

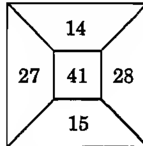

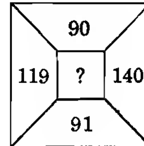

(1) 199 (2) 299 (3) 219 (4) 291

Which will be the number in place of question mark ?

(1) 199 (2) 299 (3) 219 (4) 291

94. ': :' या चिन्हाच्या डावीकडील पदांमध्ये विशिष्ट संबंध आहे. तोच संबंध या चिन्हाच्या उजवीकडील पदांमध्येही आहे. ': :' या चिन्हाच्या डावीकडील एक पद गाळलेले आहे. ते दिलेल्या पर्यायांमधून शोधा.

APOC : ? : : ITSK : MVUN

(1) DRQH (2) EQRH (3) ERQG (4) ERQF

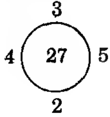
There is some relationship between the terms to the left of ': :' and the same relationship exists between the terms to its right. One term to the left of ': :' is missing. Find it out from the given alternatives.

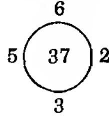
APOC : ? : : ITSK : MVUN

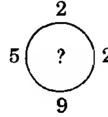
(1) DRQH (2) EQRH (3) ERQG (4) ERQF

---

95. प्रत्येकाच्या बाहेर चार संख्या असलेली तीन वर्तुळे आहेत. पहिल्या दोन वर्तुळात विशिष्ट नियमानुसार संख्या भरलेल्या आहेत. तिसऱ्या वर्तुळात प्रश्नार्थक (?) चिन्ह आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी एका पर्यायातील संख्या प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी तंतोतंत बसते. ती शोधा.

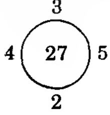

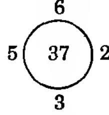

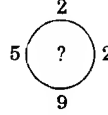

(1) 45 (2) 47 (3) 55 (4) 57

There are three circles with four figures outside them. In the first two circles, figures are mentioned according to a rule. In the third circle a question mark (?) is given. Out of the given alternatives, which one fits in place of the question mark accurately ?

(1) 45 (2) 47 (3) 55 (4) 57

---

96. खालील समीकरण बरोबर येण्यासाठी कोणती दोन गणितीय चिन्हे आपापसात बदलणे आवश्यक आहे ?

$12 \div 2 - 6 \times 3 + 8 = 16$

(1) ÷ व + (2) − व + (3) × व + (4) ÷ व ×

Which of the following two mathematical signs need to be interchanged to make the given equation correct ?

$12 \div 2 - 6 \times 3 + 8 = 16$

(1) ÷ and + (2) − and + (3) × and + (4) ÷ and ×

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

97. खालील पदावलीची किंमत काढा.

$$20 \div \left(2\frac{1}{3} - 4\frac{1}{3} + 6\frac{1}{3}\right)$$

(1) $8\frac{4}{13}$ (2) $2\frac{7}{3}$ (3) $6\frac{8}{3}$ (4) $4\frac{8}{13}$

Find the value of

$$20 \div \left(2\frac{1}{3} - 4\frac{1}{3} + 6\frac{1}{3}\right).$$

(1) $8\frac{4}{13}$ (2) $2\frac{7}{3}$ (3) $6\frac{8}{3}$ (4) $4\frac{8}{13}$

---

98. जर 1·5 म = 0·04 न, तर $\frac{\text{न} - \text{म}}{\text{न} + \text{म}}$ ची किंमत काढा.

(1) $\frac{730}{77}$ (2) $\frac{73}{77}$ (3) $\frac{77}{7 \cdot 3}$ (4) $\frac{73}{770}$

If 1·5 m = 0·04 n, then the value of $\frac{n - m}{n + m}$ is

(1) $\frac{730}{77}$ (2) $\frac{73}{77}$ (3) $\frac{77}{7 \cdot 3}$ (4) $\frac{73}{770}$

---

99. 4 ने पूर्ण भाग जाणाऱ्या तीन-अंकी संख्या किती आहेत ?

(1) 220 (2) 224 (3) 225 (4) 228

How many three-digit numbers are divisible by 4 ?

(1) 220 (2) 224 (3) 225 (4) 228

---

100. खालील संख्यांपैकी सर्वात मोठी संख्या कोणती ?

$$\frac{13}{21}, \frac{11}{17}, \frac{9}{13}, \frac{7}{11}$$

(1) $\frac{13}{21}$ (2) $\frac{11}{17}$ (3) $\frac{9}{13}$ (4) $\frac{7}{11}$

Which is the largest among the following numbers ?

$$\frac{13}{21}, \frac{11}{17}, \frac{9}{13}, \frac{7}{11}$$

(1) $\frac{13}{21}$ (2) $\frac{11}{17}$ (3) $\frac{9}{13}$ (4) $\frac{7}{11}$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

Pick out the correct word to fill in the blank :

Q.No. 201. I congratulate you __________ your grand success.

(1) for (2) at

(3) on (4) about

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) on" हे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, आता खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" चा कंस खालीलप्रमाणे पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK